

BM ORSZÁGOS KATASZTRÓFAVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG
ORSZÁGOS POLGÁRI VÉDELMI FŐFELÜGYELŐSÉG

SZERVEZETI ES MŰVELETI IRÁNYELV A NEMZETI MINŐSÍTÉSHEZ

Alapvető szakmai követelmény a mentésbe bevonható hazai önkéntes mentőszervezetek részére

árvízi és vízi mentési képességek

Felkészülés	
1. Szervezet/alegység megalakulása	Igen/Nem
1.1. A megyei, fővárosi veszélyeztetettségének megfelelően a szervezet képessége és kapacitása kiegészíti és erősíti a hivatásos katasztrófavédelmi szerv tevékenységét.	
2. Alapvető általános elvárások, követelmények	Igen/Nem
2.1. Együttműködési megállapodással rendelkezik a területileg illetékes igazgatósággal	
2.2. A szervezet/alegység rendelkezik a működéshez szükséges engedélyekkel, okiratokkal	
2.3. A szervezet/alegység rendelkezik Eljárási Renddel a tagok és a komponensek mozgósítására és mentésbe történő bevonására	
2.4. A szervezet/alegység rendelkezik képességekkel más hazai szervezetek fogadására, erő-eszközök összevonására.	
2.5. Eszközeik, felszereléseik azonnal alkalmazható állapotban vannak tárolva	
2.6. Eszközeik, felszereléseik bevizsgáltak, a szükséges engedélyekkel rendelkeznek	
2.7. A csapattagok kiképzettek, az adott mentési feladatnak megfelelő szaktudással rendelkeznek	
2.8. A csapattagok rendelkeznek a bevetéshez szükséges egészségügyi alkalmassággal	
2.9. A csapattagok önkéntes alapon saját szabadidejük terhére vállalják a mentőcsapat alaprendeltetésében rögzített feladatokat	
2.10. A szervezet/alegység az együttműködési megállapodásban rögzített feladatokat vállalja	
2.11. A szervezet/alegység vállalja a nemzeti minősítést, amelyet 5 évente megismétel a BM OKF által kijelölt szakértők előtt	
2.12. A szervezet/alegység rendszeresen ismétlő gyakorlatot és képzést tart az igazgatóság/kirendeltség felügyeletével	
2.13. A szervezet/alegység külföldi bevetést (határon átnyúló) csak a BM OKF engedélyével végez	
2.14. A szervezet/alegység a BM OKF és az igazgatóság szakmai felügyeletét elfogadja	
2.15. A szervezet/alegység a hivatásos katasztrófavédelmi szerv által történt bevonás esetén elfogadja a hivatásos katasztrófavédelmi szerv irányítási jogkörét	
2.16. Médianyilatkozatot és közleményt a BM OKF előzetes engedélyével tesz	

3. Adminisztráció	Igen/Nem
3.1. A szervezet/alegység rendelkezik éves kiképzési tervvel	
3.2. A működésre, bevetésekre a szervezet/alegység rendelkezik belső eljárási renddel vagy akciótervvel	
3.3. A szervezet/alegység működése az alapidokumentumaiban rögzített módon szabályosan történik	
3.4. A szervezet/alegység aktualizált erő-eszköz kimutatással rendelkezik	
3.5. Csapattagok részéről csak a szükséges személyes adatok kerülnek nyilvántartásba	
4. Döntéshozatal	Igen/Nem
4.1. Létezik-e hatékony kommunikáció a csapat döntéshozói között a bevetéssel kapcsolatos döntések kellő időben történő meghozatalához?	
4.2. Rendelkezik csapatvezetővel és vezetési törzsszel	
4.3. Rendelkezi a csapat összekötővel	
5. Csapattagokkal kapcsolatos kritériumok	Igen/Nem
5.1. Létezik-e kipróbált rendszer a bevetésen résztvevő csapattagok kiválasztására?	
5.2. Átesnek-e a csapattagok egészségügyi szűrésen közvetlenül az elindulás előtt?	
6. A szervezet/alegység struktúrája	Igen/Nem
6.1. A csapat struktúrája követi-e az alábbiakat:	
6.1.1. Vezetés	
6.1.2. Logisztika	
6.1.3. Kutatás-mentés csónakkal	
6.1.4. Egészségügyi ellátás	
6.2. A szervezet képessége és felelősségi köre tisztázott (együttműködési megállapodás)	

<p>6.3. Rendelkezik-e a csapat elegendő taggal és felszereléssel, hogy folyamatosan dolgozzon? Legalább két váltásban legalább 7 napig egy árvízvédelmi szakaszon vagy egy településen. (Települési rendeltetésű szervezet esetében legalább 24 órán keresztül.)</p>	
<p>6.4. Képes-e a csapat önellátását biztosítani a bevetés teljes ideje alatt? (Települési rendeltetésű szervezet esetében legalább 24 órán keresztül.)</p>	
<p>7. Képzés</p>	Igen/Nem
<p>7.1. Rendelkezik-e a szervezet/alegység képzési és karbantartási programmal, amely felkészíti és felszereli a tagságot az árvízi és vízi mentési tevékenységre?</p>	
<p>7.2. Képes-e megfelelően együttműködni más szervezettel/alegységgel a kárhelyen az alábbi helyzetekre (kiképzettség):</p>	
<p>7.2.1. Más szervezet/alegység segítséget ajánl fel.</p>	
<p>7.2.2. Más szervezet/alegység technikai támogatást vagy felszerelést kér.</p>	
<p>7.2.3. Erőket megosztani és másik szervezettel/alegységgel együtt dolgozni.</p>	
<p>7.2.4. Beavatkozás során erő-eszközöket összevonni</p>	
<p>7.3. A szervezet/alegység rendelkezik kiképzett csapatvezetővel és összekötővel.</p>	
<p>7.4. Léteznek-e naprakész nyilvántartások a szervezet/alegység képzésével és az eszközök karbantartásával kapcsolatban?</p>	
<p>7.5. Létezik-e rendszeres képzési program a felkészülésre, az eszközhasználatra?</p>	
<p>7.6. Rendeznek-e gyakorlatokat a katasztrófavédelemmel vagy más szervezettel/alegységgel?</p>	
<p>7.7. Rendelkeznek-e a csapattagok a szakterületeknek megfelelő dokumentálható képesítéssel?</p>	
<p>7.8. Ha a hazai képzési rendszerben az adott szakterületnek nincs képzési és vizsgarendszere, akkor a csapattag rendelkezik-e nemzetközi vagy hazai igazolható kiképzettséggel.</p>	

8. Infokommunikációs kritériumok	Igen/Nem
8.1 Képes-e a szervezet/alegység kommunikálni:	
8.1.1 Belső irányba (szervezeten/alegységen belüli kommunikáció a csapattagokkal)	
8.1.2 Kifelé (kárterületi kommunikáció)	
8.2. Képes-e a csapat térinformatikai (GPS, térképezés) technológiát használni?	
9. Dokumentumok	Igen/Nem
9.1 Rendelkeznek-e a tagok a következő személyi dokumentumokkal:	
9.1.1. Érvényes személyazonossági igazolvánnyal (legalább fél évig nem jár le)	
9.1.2. Érvényes egészségügyi igazolásokkal (oltás, tüdőszűrő, orvosi alkalmassági)	
9.1.3. Rendelkezik balesetbiztosítással	
9.1.4. Rendelkezik a vízi jármű engedéllyel	
9.1.5. Csapattagok a kiképzettségüket igazoló engedéllyel (hajóvezetői engedély, vízi jártassági, búvár, kisgépezői stb.)	
9.1.6. Gépjárművezető a kategóriának (nehéz utánfutó) megfelelő vezetői engedéllyel.	
9.2 Rendelkezik-e a szervezet/alegység az alábbi csapatot érintő dokumentumokkal:	
9.2.1. A szervezet/alegység csapattagjainak névjegyzékével (szükséges személyi adatokkal)	
9.2.2. A szervezet/alegység adatlapja (kapacitás, képesség összesített kimutatása)	
9.2.3. A csapattagok kapcsolattartási adatai sürgősség esetére	
9.2.4. A felszerelések jegyzéke a rádiófrekvenciákkal	
9.2.5. A veszélyes árukkal kapcsolatos szállítói nyilatkozat	
9.2.6. A felszerelések engedélyei/biztosításai	

9.2.7. Egészségügyi felszerelések listája	
9.2.8. Hajószállítási kapacitás	
9.2.9. Eszközökre biztosítással. Harmadik személynek okozott kár esetén felelősség biztosítással.	
9.2.10. Használt műszaki-mentő eszközök, járművek esetén a bevizsgálási, felülvizsgálati és alkalmazhatósági engedélyekkel	
9.3 Létezik-e eljárásrend az alábbiak tekintetében:	
9.3.1. Kommunikáció	
9.3.2. Sürgősségi evakuáció	
9.3.3. Egészségügyi kimenekítés	
9.3.4. Kárterületi műveletek	
9.3.5. Védelem, biztonság	
9.3.6. Logisztika	
9.3.7. Szállítás	
9.3.8. Eseménynapló	
9.3.9. Mozgósítás és visszahívás	
9.3.10. Kárterületi tevékenység (vízi mentés, lakosság kimenekítés, lakosság tájékoztatás)	
Mozgósítás és megérkezés a kárhelyre	
10. Aktiválás, mozgósítás	Igen/Nem
10.1. Képes-e a szervezet/alegység megérkezni a kijelölt elindulási pontra az aktiválástól számított 12 órán belül (teljes készenlét elérése)?	

10.2. A szervezet/alegység rendelkezik-e eszközökkel a felszerelések állapotának figyelésére bevetés előtt és után.	
10.3. Összegyűjtött-e a szervezet/alegység vezetése a veszélyhelyzettel kapcsolatos információkat? Tájékoztatta-e a csapattagokat az alábbiakról:	
10.3.1. Aktuális helyzet	
10.3.2. Időjárás	
10.3.3. Védelem és biztonság, beleértve a lehetséges veszélyeket is, pl. veszélyes anyagok	
10.3.4. Sürgősségi evakuáció	
10.3.5. Egészségügyi, közállapotok	
10.3.6. Speciális vagy nem megszokott szempontok	
11. Műveleti bázis	Igen/Nem
11.1. Kiválasztott-e a szervezet/alegység egy megfelelő műveleti bázist a helyi veszélyhelyzet kezelési hatósággal együtt?	
11.2. Biztosítja-e ez a műveleti bázis az alábbi összetevőkhöz szükséges feltételeket:	
11.2.1. Műveleti bázis vezetése (parancsnokság)	
11.2.2. Menedék a személyzet és a felszerelés számára (elhelyezés)	
11.2.3. Védelem, biztonság	
11.2.4. Kommunikáció	
11.2.5. Egészségügyi ellátás (csapattagok)	
11.2.6. Tisztaság, higiénia	
11.2.7. Hajótároló, ruhaszárító	
11.2.8. A felszerelés karbantartására, javítására szolgáló terület	
11.2.9. Hulladékgyűjtő terület	

11.2.10 Önfenntartás 7 napig (települési rendeltetésű szervezet esetén minimum 24 óra)	
Árvízi védekezési és mentési műveletek	
12. Veszélyhelyzeti koordináció és tervezés	Igen/Nem
12.1. A szervezet/alegység tagja rendelkezik-e eszközökkel, hogy a helyi vagy megyei irányítással és más szervezettel/alegységgel dolgozzon együtt?	
12.2. Elvégzi-e a szervezet/alegység a helyzetfelmérést és felderítést, megosztja az információt a hatóságokkal?	
12.3. A szervezet/alegység egészségügyi komponense együttműködik-e az egészségügyi hatóságokkal az alábbiakban:	
12.3.1. Képes az egészségügyi támogatásban együttműködni (fertőzések elleni beoltottság, higiénias feltételek biztosítása)	
12.3.2. Képes a sérültet ellátni és szállításra előkészíteni	
12.3.3. Súlyos szerencsétlenség felszámolásában való közreműködésre a hatóságokkal	
12.4. Biztosít-e a szervezet/alegység vezetése (vezetője) folyamatos vezetést, illetve ellenőrzés alatt tartja-e az összes műveleti helyszínét?	
12.5. Előre nem látott eseményekre való felkészülésre rendelkezik tervvel.	
12.6. Beavatkozás esetén a csapatvezető eseménytől függően lehetőleg összekötője útján folyamatosan, hosszantartó hazai igénybevétel esetén naponta 18.00 óráig írásban jelent a helyi veszélyhelyzet-kezelési hatóság kijelölt kárhely-parancsnokának és az illetékes igazgatóságnak.	
13. Műveleti kapacitás	Igen/Nem
13.1. Használ-e a szervezet/alegység egy csapat-irányítási rendszert a tagok tevékenységének nyomon követésére?	
13.2. Képes a műveleti tervét aktualizálni.	

14. Felderítés	Igen/Nem
14.1. Készít-e interjút a szervezet/alegység a helyiekkel és a védekezést irányító szervvel (vízügy, önkormányzat) információgyűjtés céljából?	
14.2. Végez-e a szervezet/alegység veszély/kockázatértékelést, jelzi-e a veszélyes anyagok jelenlétét, illetve figyelmezteti-e a hatóságokat (egészségkárosító körülmények, elektromosság, környezeti károk, másodlagos veszélyek)?	
14.3. Használ-e a szervezet/alegység jelölési rendszert (kiürített és ellenőrzött ingatlan, másodlagos veszély, szükséges állatmentés)?	
15. Csónakkal végzett kutatás-mentési műveletek	Igen/Nem
15.1. Képes a vízi kutatás és mentés, valamint árvízi helyzetben bajba jutott emberek segítésére hajókkal	
15.1.1. Képesség emberek felkutatására városi és vidéki térségekben.	
15.1.2. Képesség emberek kimentésére az elárasztott térségekből, az első beavatkozói szintű orvosi ellátást is beleértve.	
15.1.3. Képesség a légi kutatással (helikopterek és repülőgépek) való együttműködésre	
15.2. Képes életmentő segítség nyújtására, és szükség esetén az elsődleges szükségletek biztosítása.	
15.2.1. Képesség az elsődleges létszükségletek biztosításának támogatására az elárasztott térségben: orvosok, orvosságok stb. szállítása, élelmiszer és víz.	
15.3. A szervezetnek/alegységnek 3 hajóval kell rendelkeznie, valamint képesnek kell lennie fordulónként összesen 15 személy szállítására a személyzetén kívül (hajózási szabályzat előírásainak megfelelően: mentőmotorosokra vonatkozó különleges előírások). (A hajókkal kapcsolatos követelmények csak a hajózható folyókkal, tavakkal és víztározókkal rendelkező megyék esetén elvárás, a többi megye esetén elfogadható a kézi meghajtású nyitott vízi jármű is.)	
15.3.1. Elöntött területen előnyt jelent a könnyű ladik alkalmazása, ezzel rendelkeznek. A hajózási szabályzat rá vonatkozó különleges előírásainak megfelel.	

15.3.2. A hajókat hideg éghajlati feltételeknek megfelelően vannak kialakítva, és képesek teljes terheléssel holtvízben, legalább 30 km/h sebességgel haladni.	
15.3.3. A hajó biztonsági távolsága (> 0,4 m), szeles időben is, éjjel és nappal is alkalmazható.	
15.3.4. A hajók a hazai vízi közlekedési normáknak megfelelően legyen felszerelve, beleértve az utasok mentőmellényét is.	
15.3.5. Gyorsvízi mentésre kiképzett személyzet áll rendelkezésre (Nem merülésre, csak vízfelszíni mentésre).	
15.4. A szervezet/alegység folyamatos készséget tart fent.	
16. Egészségügyi ellátás	Igen/Nem
16.1. Biztosít-e a szervezet/alegység egészségügyi ellátást, kihűlt, sokkot kapott áldozat túlélésének növelését az elérésüktől kezdve, a kimentés ideje alatt és egészen átadásuk pillanatáig?	
16.2. Biztosított-e az egészségügyi a szervezet/alegység számára?	
16.2.1. Elsődleges ellátás	
16.2.2. Sürgősségi betegellátás	
16.2.3. Egészségügyi szűrés	
16.3. Rendelkeznek-e kidolgozott eljárással csapattag súlyos sérülése vagy halála esetére?	
16.4. Biztosított-e az orvosi ellátás adminisztrációja? Vezet-e a szervezet/alegység vezetése nyilvántartást a tagok baleseteiről/sérüléseiről	
17. Biztonsági szempontok	Igen/Nem
17.1. Használnak-e a csapattagok és a hajóban mentendő személyek megfelelő egyéni védőfelszereléseket, pl. mentőmellényt, melles gumindrágót vagy vizimentő szárazruházat?	
17.2. Rendelkeznek-e biztonságot figyelő rendszerrel és ismerik-e a hozzá kapcsolódó dokumentációt, szükség esetén elérhetőek-e	

számukra (település térkép, előntési térkép, kitelepítési terv, veszély-elhárítási terv)?	
17.3. Kisgéphajó rendelkezik a hajózási szabályzatban előírt alap- és biztonsági felszerelésekkel (reflektor, adó-vevő készülék, 20 fm és 12 mm műanyag kötél stb.)	
Csapat visszavonás	
18. Visszavonási stratégia, kivonulás	Igen/Nem
18.1. Koordinálta-e a szervezet/alegység távozását a helyi veszélyhelyzet kezelési hatósággal?	
18.2. Követik-e a visszatelepülési eljárást a csapattagok (jelentés tett, felhasznált anyagok mennyisége, kimentett személyek száma)?	
18.3. Megfontolta-e a szervezet/alegység vezetése, hogy milyen felszerelést adhatnak át a hatóságoknak?	
18.4. Lebontják-e a tábort mielőtt elindulnak?	
18.5. Közreműködnek az utóműveletekben (mentesítés, kárbecslés, romeltakarítás, állati tetemek összegyűjtése).	

Megjegyzések:

Mellékletei: Bemutató háttéranyag (készíti: szervezet). Záró összefoglaló jelentés (készítő: igazgatóság)

Kelt, ,.....év. hó nap.

.....
Nemzeti Minősítő Bizottság elnöke

.....
önkéntes mentőszervezet vezetője

.....
katasztrófavédelmi igazgató